

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2068, mun. Chișinău, str. Alecu Russo, 1
Tel. (373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md ,e-mail: info@ani.md

**ACT DE CONSTATARE
nr. 88/12**

mun. Chișinău

12 septembrie 2019

Inspector de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Sergiu POPA, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dnei Buzila Svetlana, director al Școlii primare-grădiniță „Mihai Secară” din s. Niorcani, mun. Soroca, IDNP: [REDACTED], născută la [REDACTED], domiciliată în [REDACTED], în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A STABILIT:

La 17 iunie 2019 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea din oficiu nr. 04-06/242 cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Buzila Svetlana, director al Școlii primare-grădiniță „Mihai Secară” din s. Niorcani, mun. Soroca.

La 19 iunie 2019, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, sesizarea a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

Potrivit sesizării, dna Buzila Svetlana, director al Școlii primare-grădiniță „Mihai Secară” din s. Niorcani, mun. Soroca, și-a angajat în cadrul instituției pe care o conduce (concubinul) [REDACTED] și (fiica) [REDACTED], admițând astfel o eventuală încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese.

La 26 iunie 2019, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 147/12, în privința dnei Buzila Svetlana, director al școlii primare-grădiniță „Mihai Secară” din s. Niorcani, mun. Soroca, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin scrisoarea nr. 04-12/1243 din 28 iunie 2019, recepționată la 02 iulie 2019, dna Buzila Svetlana a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile sale prevăzute la art. 33 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

În temeiul prevederilor legale prevăzute la art. 20, alin. (1), lit. a) - d), art. 32, alin. (3) și art. 37, alin. (2) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, au fost consultate date din registrele informaționale de stat și solicitate Direcției Învățământ a Consiliului Raional Soroca (solicitarea nr. 04-12/1272 din 02 iulie 2019), Școlii primare-grădiniță „Mihai Secară” din s. Niorcani, mun. Soroca (solicitarea nr. 04-12/1275 din 02 iulie 2019), informații și documente necesare desfășurării controlului.

Urmare analizării datelor, informațiilor, înscrisurilor și documentelor recepționate, pentru perioada supusă controlului au rezultat următoarele:

Potrivit scrisorii **Direcției Învățământ a Consiliului Raional Soroca** nr. 01-30/376 din 05 iulie 2019, înregistrată în cadrul Autorității Naționale de Integritate cu nr. 2719 la 12 iulie 2019, ca răspuns la solicitarea nr. 04-12/1272 din 02 iulie 2019, dna Buzila Svetlana, ocupă funcția de director al Școlii primare-grădiniță „Mihai Secară” din s. Niorcani, mun. Soroca, fiind numită prin Ordinul nr. 123-p din 08 aprilie 2016 de către Direcția Învățământ a Consiliului Raional Soroca.

În acest sens a fost semnat Contractul Individual de muncă nr. 63 din 08 aprilie 2016 între Direcția Învățământ Soroca, pe de o parte și Buzila Svetlana pe de altă parte.

Suplimentar, în contextul solicitării nr. 04-12/1272 din 02 iulie 2019, **Direcția Învățământ a Consiliului Raional Soroca** a mai expediat prin intermediul Serviciului de poștă electronică guvernamentală, la adresa de email: [REDACTAT], copia Ordinului nr. 01-27/347 din 21 iunie 2019 cu privire la soluționarea conflictului de interese declarat de către dna Buzila Svetlana.

În conformitate cu art. 20, alin. (1), lit. a)-c) din Codul educației al RM nr. 152 din 17 iulie 2014, învățământul general cuprinde: „a) educația timpurie: – grupele antepreșcolare, pentru copiii cu vârsta de la 0 la 2 ani; – grupele preșcolare, pentru copiii cu vârsta de la 2 la 6 (7) ani, inclusiv grupele pregătitoare; b) învățământul primar: clasele I–IV; c) învățământul gimnazial: clasele V–IX; ....”, iar potrivit art. 21, alin. (1) din același Cod, „.....instituțiile publice de învățământ primar, gimnazial, liceal și extrașcolar (de nivel raional) sînt înființate, reorganizate și lichidate de către autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea și ale UTA Găgăuzia... ”.

Potrivit regulamentului - tip de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ primar și secundar, ciclul I și II, aprobat prin ordinul Ministerului Educației nr. 235 din 25 martie 2016, „directorul exercită conducerea executivă a instituției, în conformitate cu atribuțiile conferite de lege, cu hotărârile Consiliului de administrație al instituției, precum și alte reglementări legale”.

Conform prevederilor art.3, alin.(1), lit.e) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, dna Buzila Svetlana, exercitînd funcția de director al instituției publice de învățământ general (Școala primară-grădiniță „Mihai Secară” din s. Niorcani, mun. Soroca), deține calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale.

Din materialele expediate de către Școala primară-grădiniță „Mihai Secară” din s. Niorcani, mun. Soroca (scrisoarea nr. 3290, înregistrată în cadrul Autorității Naționale de Integritate la 01 august 2019, ca răspuns la solicitarea nr. 04-12/1275 din 02 iulie 2019) s-a constatat că dna Buzila Svetlana, în calitate de director al Școlii primare-grădiniță „Mihai Secară” din s. Niorcani, mun. Soroca a emis/semnat acte administrative și încheiat direct acte juridice după cum urmează:

Ordinul nr.15 din 22.08.2016 cu privire la acordarea salariului unic, în care este vizată [REDACTAT]; Ordinul nr. 18 din 22.09.2016 cu privire la acordarea concediului neplătit, în care este vizată [REDACTAT]; Ordinul nr. 21 din 10.10.2016 cu privire la angajare, în privința lui [REDACTAT]; Ordinul nr. 5 din 20.02.2017 cu privire la acordarea unui salariu unic, în care este vizat [REDACTAT]; Ordinul nr. 6 din 20.03.2017 cu privire la acordarea ajutorului material, în care este vizat [REDACTAT]; Ordinul nr. 7 din 03.04.2017 cu privire la restabilirea în funcție, în care este vizată [REDACTAT]; Ordinul nr.10 din 01.06.2017 cu privire la emiterea graficului de concediu, în care sunt vizați [REDACTAT] și [REDACTAT]; Ordinul nr.17 din 24.07.2017 cu privire la acordarea salariului unic, în care este vizată [REDACTAT]; Ordinul nr. 25 din 10.10.2017 cu privire la acordarea concediului de maternitate, în care este vizată [REDACTAT]; Ordinul nr. 4 din 12.02.2018 cu privire la acordarea concediului pentru îngrijirea copilului, în care este vizată [REDACTAT]; Ordinul nr. 5 din 20.02.2018 cu privire la acordarea salariului unic, în care este vizat [REDACTAT]; Ordinul nr. 6 din 25.03.2018 cu privire la acordarea ajutorului material, în care sunt vizați [REDACTAT] și [REDACTAT]; Ordinul nr. 11 din 01.06.2018 cu privire la acordarea concediilor de odihnă, în care este vizat [REDACTAT]; Ordinul nr. 19 din 06.08.2018 cu privire la acordarea salariului unic, în care este vizată [REDACTAT]; Ordinul nr. 22 din 03.09.2018 cu privire la rechemare din concediu de îngrijirea a copilului, în care este vizată [REDACTAT]; Ordinul nr. 26 din 15.10.2018, în care este vizat [REDACTAT]; Ordinul nr. 38 din 20.12.2018, cu privire la sporul specific, în care

sunt vizati [redacted] și [redacted]; Ordinul nr. 2 din 29.01.2019 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță a angajaților din instituție, în care este vizată [redacted]; Ordinul nr. 5 din 25.02.2019 cu privire la acordarea salariului unic, în care este vizat [redacted]; Ordinul nr. 15 din 01.04.2019 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță a angajaților din instituție, în care sunt vizati [redacted] și [redacted]; Ordinul nr. 18 din 24.04.2019 cu privire la eliberare din funcție, în care este vizat [redacted]; Ordinul nr. 19 din 24.04.2019 cu privire la acordarea compensației bănești, în care este vizată [redacted]; Acordul suplimentar nr. 1 din 20.12.2018 la contractul nr. 3 din 03.09.2012, încheiat cu [redacted]; Acordul suplimentar nr. 1 din 20.12.2018 la contractul nr. 3 din 03.09.2012, încheiat cu [redacted]; Acordul suplimentar nr. 3 din 20.12.2018 la contractul nr. 3 din 01.09.2015, încheiat cu [redacted];

În urma consultării Registrului informațional de Stat „Registrul de Stat al Populației”, s-a stabilit că dna [redacted], este fiica dnei Buzila Svetlana, confirmându-se astfel relația de persoană apropiată „mamă-fiică” dintre cele două.

Relația de **concubinaj** dintre dna Buzila Svetlana și dl [redacted] este confirmată atât prin cele relatate de dna Buzila Svetlana în scrisoarea de însoțire nr. 3290, înregistrată în cadrul Autorității Naționale de Integritate la 01 august 2019, ca răspuns la solicitarea nr. 04-12/1275 din 02 iulie 2019, cât și în declarația privind conflictul de interese semnată de către dna Buzila Svetlana la 15 mai 2019 (anexată la materialele dosarului de control).

Potrivit art. 12 alin. (10) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7) ale aceluiași articol.

De menționat că **Direcția Învățământ a Consiliului Raional Soroca** în scrisoarea cu nr. 01-30/376 din 05 iulie 2019, înregistrată în cadrul Autorității Naționale de Integritate cu nr. 2719 la 12 iulie 2019, ca răspuns la solicitarea nr. 04-12/1272 din 02 iulie 2019, a comunicat despre faptul că dna Buzila Svetlana, director al Școlii primare-grădiniță „Mihai Secară” din s. Niorcani, mun. Soroca a depus declarația privind conflictul de interese real nr. 10 din 15.05.2019, **alte declarații nu au fost înregistrate.**

Potrivit acestei declarații, dna Buzila Svetlana, director al Școlii primare-grădiniță „Mihai Secară” din s. Niorcani, mun. Soroca, a declarat că are interes personal care rezultă din activarea persoanelor apropiate în instituția pe care o conduce, care a generat situația de conflict de interese în care se află și anume: persoanele apropiate [redacted], învățător clase primare - 13 ore, în calitate de fiică și Iordachi Fiodor, paznic (1 salariu) și muncitor auxiliar (0,5 salariu), în calitate de concubin.

Totodată, conform prevederilor art. 12, alin. (4) al Legii nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii și intereselor personale, dna Buzila Svetlana, declară despre soluționarea pozitivă și parțială a situației de conflict prin abținerea sa de la semnarea actelor pe numele: [redacted] și concubinului [redacted], solicitând conducătorului instituției, dnei [redacted] adoptarea deciziei finale pentru soluționarea deplină a conflictului de interese declarat în corespundere cu opțiunile prevăzute la art. 14, alin. (5) al Legii nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii și intereselor personale.

Drept urmare, la 21 iunie 2019, șefa Direcției Învățământ a Consiliului Raional Soroca, dna [redacted], a emis Ordinul nr. 01-27/347 cu privire la soluționarea conflictului de interese declarat, prin care dispune:

1) Redistribuirea sarcinilor și obligațiilor declarantului, Buzila Svetlana, director al Școlii primare-grădiniță „Mihai Secară” din s. Niorcani în partea ce ține de semnarea tuturor actelor administrative și juridice pe numele dlui [redacted] și [redacted], către [redacted] Aliona, cadru didactic al Școlii primare-grădinițe „Mihai Secară” din s. Niorcani;

2) Se interzice dnei Buzila Svetlana, director al Școlii primare-grădiniță „Mihai Secară” din s. Niorcani, semnarea actelor administrative și juridice pe numele dnei [REDACTED] și [REDACTED], cu excepția listei salariale de achitare pe card.

Dînd o apreciere a acestor circumstanțe, inspectorul de integritate conchide că acestea se referă mai cu seamă la un conflict de interese potențial, care potrivit art. 12, alin. (2) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, reprezintă *situația în care interesele personale ale subiectului declarării ar putea conduce la apariția unui conflict de interese real și care se declară în condițiile art. 4-7 al aceleiași legi. Conducătorul ierarhic superior acordă consultanță privind evitarea survenirii unui conflict real ca efect al celui potențial.*

Astfel, în rezultatul examinării tuturor circumstanțelor enunțate, inspectorul de integritate concluzionează că, potrivit art. 12, alin. (3) și alin. (4) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, *conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoane fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.*

În cazul apariției unui conflict de interese real, dna Buzila Svetlana era obligată să informeze Direcția Învățămînt a Consiliului Raional Soroca, imediat dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre fiecare conflict de interese în care se află.

În asemenea circumstanțe, inspectorul menționează că, fiind subiect al declarării, dna Buzila Svetlana a avut obligația să respecte principiile generale de evitare a conflictelor de interese prevăzute la art. 11 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale.

Astfel, conform prevederilor legale enunțate, dna Buzila Svetlana de fiecare dată cînd era chemată să emită un act administrativ sau să încheie un act juridic care vizează persoane ce îi sînt apropiate, în speță fiica [REDACTED] și concubinul [REDACTED], avea obligația de a declara fiecare conflict de interese real și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică pînă la soluționarea conflictului de interese.

În același context, potrivit art. 12, alin. (5) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În consecință, se conchide că declarația privind conflictul de interese adresată de dna Buzila Svetlana, director al Școlii primare-grădiniță „Mihai Secară” din s. Niorcani, mun. Soroca, Direcției Învățămînt Soroca nu este conformă rigorilor legale menționate și nu se referă la un conflict de interese real, în sensul art. 12 alin. (3) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, *deaceia nu se pot considera declarate și soluționate conflictele de interese reale care au apărut în cazul emiterii/semnării și încheierii directe de către dna Buzila Svetlana a actelor administrative și juridice care vizează persoanele ce îi sunt apropiate - fiica [REDACTED] și concubinul [REDACTED], și anume:*

Ordinul nr.15 din 22.08.2016 cu privire la acordarea slariului unic, în care este vizată [REDACTED]; Ordinul nr. 18 din 22.09.2016 cu privire la acordarea concediului neplătit, în care este vizată [REDACTED]; Ordinul nr. 21 din 10.10.2016 cu privire la angajare, în privința lui [REDACTED]; Ordinul nr. 5 din 20.02.2017 cu privire la acordarea unui salariu unic, în care este vizat [REDACTED]; Ordinul nr. 6 din 20.03.2017 cu privire la acordarea ajutorului material, în care este vizat [REDACTED]; Ordinul nr. 7 din 03.04.2017 cu privire la

restabilirea în funcție, în care este vizată [REDACTAT]; *Ordinul nr.10 din 01.06.2017 cu privire la emiterea graficului de concediu, în care sunt vizati [REDACTAT] și [REDACTAT]; Ordinul nr.17 din 24.07.2017 cu privire la acordarea salariului unic, în care este vizată [REDACTAT]; Ordinul nr. 25 din 10.10.2017 cu privire la acordarea concediului de maternitate, în care este vizată [REDACTAT]; Ordinul nr. 4 din 12.02.2018 cu privire la acordarea concediului pentru îngrijirea copilului, în care este vizată [REDACTAT]; Ordinul nr. 5 din 20.02.2018 cu privire la acordarea salariului unic, în care este vizat [REDACTAT]; Ordinul nr. 6 din 25.03.2018 cu privire la acordarea ajutorului material, în care sunt vizati [REDACTAT] și [REDACTAT]; Ordinul nr. 11 din 01.06.2018 cu privire la acordarea concediilor de odihnă, în care este vizat [REDACTAT]; Ordinul nr. 19 din 06.08.2018 cu privire la acordarea salariului unic, în care este vizată [REDACTAT]; Ordinul nr. 22 din 03.09.2018 cu privire la rechemare din concediu de îngrijirea a copilului, în care este vizată [REDACTAT]; Ordinul nr. 26 din 15.10.2018, în care este vizat [REDACTAT]; Ordinul nr. 38 din 20.12.2018, cu privire la sporul specific, în care sunt vizati [REDACTAT] și [REDACTAT]; Ordinul nr. 2 din 29.01.2019 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță a angajaților din instituție, în care este vizată [REDACTAT]; Ordinul nr. 5 din 25.02.2019 cu privire la acordarea salariului unic, în care este vizat [REDACTAT]; Ordinul nr. 15 din 01.04.2019 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță a angajaților din instituție, în care sunt vizati [REDACTAT] și [REDACTAT]; Ordinul nr. 18 din 24.04.2019 cu privire la eliberare din funcție, în care este vizat [REDACTAT]; Ordinul nr. 19 din 24.04.2019 cu privire la acordarea compensației bănești, în care este vizată [REDACTAT]; Acordul suplimentar nr. 1 din 20.12.2018 la contractul nr. 3 din 03.09.2012, încheiat cu [REDACTAT]; Acordul suplimentar nr. 1 din 20.12.2018 la contractul nr. 3 din 03.09.2012, încheiat cu [REDACTAT]; Acordul suplimentar nr. 3 din 20.12.2018 la contractul nr. 3 din 01.09.2015, încheiat cu [REDACTAT];*

După evaluarea datelor și documentelor transmise de instituții și a reglementărilor legale aplicabile, a rezultat că în cazul de față sunt aplicabile dispozițiile legale prin care este reglementat conflictul de interese, respectiv:

Potrivit art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, **conflict de interese** reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

interes personal este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

persoană apropiată este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră);

Conform art. 12, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, **conflictul de interese real** apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sânt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Potrivit, art. 12, alin. (4), lit. (a) și (b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, dna Buzila Svetlana, exercitând funcția de director al școlii primare-grădiniță „Mihai Secară” din s. Niorcani, mun. Soroca, era obligată să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul

administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese.

Art. 12 alin. (5) din aceeași lege prevede că „*Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică*”.

Art. 14, alin. (2) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, statuează: „*Soluționarea unui conflict de interese real se face prin examinarea situației de conflict și prin determinarea și aplicarea opțiunii pentru soluționarea conflictului. Conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz*”.

Conform art. 14, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării, în persoana dnei Buzila Svetlana, îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.*

Subsidiar, potrivit art. 14, alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *subiectul declarării, în persoana dnei Buzila Svetlana, poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.*

În același timp, potrivit prevederilor art. 3 din Legea integrității nr. 82/2017, dna Buzila Svetlana, director al instituției publice de învățămînt general (Școala primară-grădiniță „Mihai Secară” din s. Niorcani, mun. Soroca), deține și calitatea de agent public.

Astfel, în conformitate cu art. 14, alin. (2), lit. a)-b) din aceeași lege, dna [REDACTED] avea obligația „*să declare în scris, în termen de 3 zile, ... despre conflictele de interese reale apărute în cadrul activității sale profesionale, explicînd natura conflictelor de interese și cum acestea influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a atribuțiilor sale precum și să evite consumarea conflictelor de interese prin abținere de la exercitarea atribuțiilor sale în măsura în care acestea sînt amenințate de conflicte de interese, pînă la soluționarea acestora*”.

Potrivit art. 12, alin. (10) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).*

În vederea asigurării respectării dreptului la apărare, prin scrisoarea nr. 04-12/1656 din 07 august 2019, recepționată la 09 august 2019, dna Buzila Svetlana a fost invitată la sediul Autorității Naționale de Integritate, pentru a-și **prezenta punctul de vedere** asupra obiectului controlului.

La 15 august 2019, dna Buzila Svetlana a prezentat în scris punctul de vedere, înregistrat în cadrul Autorității Naționale de Integritate cu nr. 3458, anexînd totodată și copia Ordinului nr. 01-27/347 din 21 iunie 2019 cu privire la soluționarea conflictului de interese declarat.

În punctul de vedere prezentat dna Buzila Svetlana a indicat că: „..... *Pînă în prezent nu a avut nici o petiție împotriva sa în ceea ce privește conflictul de interese. Pînă în 2019 nu a fost informată cu Legea 133 din 2016.*

Comunică că la 24.04.2019 a fost informată cu Legea 133 din 2016 de către domnii: [redacted] și [redacted], ambii angajați ai Inspectoratului de Integritate din mun. Chișinău.

La 15.05.2019 a depus declarația conflictului de interese la Direcția Învățământ Soroca, unde a primit Ordinul nr. 01-27/347 din 21.06.2019, care îi interzice semnarea actelor administrative și juridice pe numele d-nei [redacted] și d-lui [redacted].

Menționează că pentru a semna orice act administrativ și juridic pe numele d-nei [redacted] și d-lui [redacted], a fost numită d-na [redacted], cadru didactic din instituție.

Mai comunică că instituția pe care o conduce este la gestiunea Direcției Învățământ Soroca.

În ce privește acordarea ajutorului material și a salariului unic, menționează că contabilă Direcției Învățământ Soroca făcea toate calculele conform listei tarifare a angajaților din instituție.

Cu referire la acordarea concediului de odihnă anual, spune că s-a condus de Codul Muncii al RM.

Totodată comunică că din 21.06.2019 nu a semnat nici un act administrativ și juridic pe numele d-nei [redacted] și d-lui [redacted].

Analizînd minuțios cele relatate de dna Buzila Svetlana în punctul său de vedere, inspectorul de integritate consideră că **responsabilitatea de a se conforma prevederilor legii este o obligație a dnei Buzila Svetlana, iar cunoașterea sau necunoașterea legii nu exonerează de răspundere.**

Asfel, necunoașterea legii invocată de dna Buzila Svetlana, prin faptul că „...Pînă în 2019 nu a fost informată cu Legea 133 din 2016...”, nu reprezintă o scuză plauzibilă întru justificarea exonerării de răspundere generată de conflictele de interese abordate în prezenta speță (nemo legem ignorare censetur), în contextul în care este axiomatic că relațiile sociale sunt guvernate de norme juridice, iar actele normative (în care sunt materializate normele juridice) indiferent de forța juridică și organul emitent, pentru asigurarea cunoașterii și opozabilității lor, se publică în corespundere cu art. 56 alin. (4) din Legea cu privire la actele normative (anterior Legea cu privire la actele legislative), în Registrul de stat al actelor juridice, precum și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau, după caz, în monitoarele oficiale ale raioanelor, municipiilor și ale unităților teritoriale autonome cu statut juridic special ori în Registrul actelor locale, prezumându-se cunoașterea de către toți destinatarii legii a regulilor de conduită impuse, informația fiind accesibilă publicului.

Și nimeni nu poate fi considerat că nu cunoaște legea, *adagiu latin* ce exprimă principiul potrivit căruia se prezumă că toată lumea cunoaște legea și nimeni nu poate fi apărut de răspundere invocând necunoașterea prevederilor ei; eroarea de drept nu exonerează de răspundere. Cunoașterea și respectarea legilor este o îndatorire primordială a tuturor cetățenilor, înscrisă în Constituție. Cunoașterea și respectarea legii definesc atitudinea civică, comportamentul etic, grija față de valorile sociale, apărute și promovate prin actele normative, față de interesele fundamentale ale întăririi și dezvoltării societății. Legile și celelalte acte normative sunt aduse la cunoștința cetățenilor prin publicarea lor în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

Cu referire la argumentele dnei Buzila Svetlana expuse în punctul de vedere asupra faptului că „...La 15.05.2019 a depus declarația conflictului de interese la Direcția Învățământ Soroca, unde a primit Ordinul nr. 01-27/347 din 21.06.2019, care îi interzice semnarea actelor administrative și juridice pe numele d-nei [redacted] și d-lui [redacted]...”, inspectorul de integritate consideră că acestea urmează a fi respinse din motivele expuse mai sus.

În ce privește afirmația precum că „... din 21.06.2019 nu a semnat nici un act administrativ și juridic pe numele d-nei [redacted] și d-lui [redacted]”, inspectorul de integritate remarcă că dna Buzila Svetlana, a semnat acte administrative și încheiat direct acte juridice în privința persoanelor apropiate: (concubinul) [redacted] și (fica) [redacted] pînă la 21 iunie 2019, adminînd astfel **consumare conflictelor de interese**, în conformitate cu art. 12, alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Potrivit prevederilor art. 23, alin. (4) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, „fapa subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a doptat un act administrativ, a încheiat direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză”.

Alin. (6) al aceluiași articol, prevede că, „subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin. (3)-(5) este decăzut din dreptul de a exercita o funcție publică sau de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său...”.

În urma examinării materialelor acumulate în dosarul de control, punctul de vedere al persoanei supuse controlului și prevederile legale ce guvernează speța, inspectorul de integritate concluzionează că dna Buzila Svetlana, director al Școlii primare-grădiniță „Mihai Secară” din s. Niorcani, mun. Soroca, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

- nedeclararea în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) - (b) și art. 12, alin. (5) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării șefului ierarhic sau organului ierarhic superior (în cazul de față – Direcției Învățământ a Consiliului Raional Soroca), despre conflictele de interese în care se afla.*

- nesoluționarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 14, alin. (2) - (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, prin emiterea/semnarea actelor administrative și încheierea directă a actelor juridice, care vizează persoanele apropiate (concubinul- [redacted] și fiica-[redacted]), după cum urmează:

Ordinul nr.15 din 22.08.2016 cu privire la acordarea salariului unic, în care este vizată [redacted]; Ordinul nr. 18 din 22.09.2016 cu privire la acordarea concediului neplătit, în care este vizată [redacted]; Ordinul nr. 21 din 10.10.2016 cu privire la angajare, în privința lui [redacted]; Ordinul nr. 5 din 20.02.2017 cu privire la acordarea unui salariu unic, în care este vizat [redacted]; Ordinul nr. 6 din 20.03.2017 cu privire la acordarea ajutorului material, în care este vizat [redacted]; Ordinul nr. 7 din 03.04.2017 cu privire la restabilirea în funcție, în care este vizată [redacted]; Ordinul nr.10 din 01.06.2017 cu privire la emiterea graficului de concediu, în care sunt vizați [redacted] și [redacted]; Ordinul nr.17 din 24.07.2017 cu privire la acordarea salariului unic, în care este vizată [redacted]; Ordinul nr. 25 din 10.10.2017 cu privire la acordarea concediului de maternitate, în care este vizată [redacted]; Ordinul nr. 4 din 12.02.2018 cu privire la acordarea concediului pentru îngrijirea copilului, în care este vizată [redacted]; Ordinul nr. 5 din 20.02.2018 cu privire la acordarea salariului unic, în care este vizat [redacted]; Ordinul nr. 6 din 25.03.2018 cu privire la acordarea ajutorului material, în care sunt vizați [redacted] și [redacted]; Ordinul nr. 11 din 01.06.2018 cu privire la acordarea concediilor de odihnă, în care este vizat [redacted]; Ordinul nr. 19 din 06.08.2018 cu privire la acordarea salariului unic, în care este vizată [redacted]; Ordinul nr. 22 din 03.09.2018 cu privire la rechemare din concediu de îngrijirea a copilului, în care este vizată [redacted]; Ordinul nr. 26 din 15.10.2018, în care este vizat [redacted]; Ordinul nr. 38 din 20.12.2018, cu privire la sporul specific, în care sunt vizați [redacted] și [redacted]; Ordinul nr. 2 din 29.01.2019 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță a angajaților din instituție, în care este vizată [redacted]; Ordinul nr. 5 din 25.02.2019 cu privire la acordarea salariului unic, în care este vizat [redacted]; Ordinul nr. 15 din 01.04.2019 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță a angajaților din instituție, în care sunt vizați [redacted] și [redacted]; Ordinul nr. 18 din 24.04.2019 cu privire la eliberare din funcție, în care este vizat [redacted]; Ordinul nr. 19 din 24.04.2019 cu privire la acordarea compensației bănești, în care este vizată [redacted]; Acordul suplimentar nr. 1 din 20.12.2018 la contractul nr. 3 din 03.09.2012, încheiat cu [redacted]; Acordul suplimentar nr. 1 din 20.12.2018 la contractul nr. 3 din 03.09.2012, încheiat cu [redacted]

██████████; Acordul suplimentar nr. 3 din 20.12.2018 la contractul nr. 3 din 01.09.2015, încheiat cu ██████████;

fapt prin care a admis **consumare conflictelor de interese**, în conformitate cu art. 12, alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. 19, 35-38 și 39 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, art. 23 din Legea 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată că dna Buzila Svetlana, director al școlii primare-grădiniță „Mihai Secară” din s. Niorcani, mun. Soroca, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

- nedeclararea în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) - (b) și art. 12, alin. (5) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării șefului ierarhic sau organului ierarhic superior (în cazul de față – Direcției Învățământ a Consiliului Raional Soroca), despre conflictele de interese în care se afla.*

- nesoluționarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 14, alin. (2) - (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, prin emiterea/semnarea actelor administrative și încheierea directă a actelor juridice, care vizează persoanele apropiate (concubinul-██████████ și fiica-██████████), fapt prin care a admis **consumare conflictelor de interese**, în conformitate cu art. 12, alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

2. Se sesizează Direcția Învățământ a Consiliului Raional Soroca, în termen de 5 zile din momentul în care actul de constatare va rămâne definitiv, în vederea încetării raporturilor de muncă ori de serviciu cu dna Buzila Svetlana, director al Școlii primare-grădiniță „Mihai Secară” din s. Niorcani, mun. Soroca.

3. Se decade, dna Buzila Svetlana, din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 (trei) ani de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

4. Se înscrie dna Buzila Svetlana în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

5. Se aduce la cunoștința dnei Buzila Svetlana actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios administrativ.

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Sergiu POPA